

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Somogyi János ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Kovács Tibor ügyvéd által képviselt V. rendű, a dr. Strasser Tibor ügyvéd által képviselt X. rendű és a személyesen eljáró XI. rendű alperesek ellen kártérítés iránt a Pest Megyei Bíróság előtt 23.G.22.737/2007. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.037/2010/4. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes 34. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelme folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az V. rendű alperesnek 15.000 (Tizenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 681.000 (Hatszáznyolcvanegyezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak külön felhívásra megfizetni.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet által megállapított tényállás szerint a felperes alapítója és ügyvezetője volt a ..-nek, amelynek 1996. február 24-től a felperes mellett egy holland cég volt a tagja. A .. 1993. november 1-jén együttműködési szerződést kötött az .. nevű belga céggel, amelynek alapján megkapta a külföldi cég által kifejlesztett és forgalomba hozott .. márkanévű telekommunikációs eszközök magyarországi és szlovákiai kizárólagos forgalmazási jogát. A Kft. .. márkanéven saját fejlesztésű termékeket is forgalmazott.

1996. február 28-án a .. kizárólagos forgalmazási megállapodást kötött az ..-vel az általa importált, fejlesztett és gyártott távközléstechnikai termékek magyarországi kizárólagos nagykereskedelmi forgalmazására. 1997. december 6-án a .. a megállapodást - a nagy összegű tartozásra tekintettel és egy megalapozatlan szóbeli megrendelésre hivatkozással - azonnali hatállyal felmondta, és 1998. március 9-én felszámolási eljárást kezdeményezett a Kft-vel szemben.

1997. november 5-én a felperes egyszemélyes társaságként megalapította a .. Kft-t, amelynek ügyvezetői teendőit is ellátta. Az V.r. alperes 1997. június 2-ig egyik tagja, majd 1999. április 28-ig ügyvezetője is volt az ..-nek, majd 1998. április 30-án .. megalapította az ..-t, amelynek 2001. február 6-ig tagja és ügyvezetője volt.

A X.r. alperes 1996. szeptember 1-től 1998. május 25-ig fejlesztő mérnöki munkakörben a .. alkalmazottja volt. A XI.r. alperes pedig 1998. február 1-től 1998. augusztus 14-ig technikus munkakörben, a .. alkalmazottja volt.

1998. szeptember 8-án a .. forgalmazási jogait, gyártási dokumentációit, fejlesztési eredményeit, szoftvereit átruházta a ..-re.

1998. szeptember 9-én a X. és XI. r. alperesek telefonbeszélgetéseket folytattak a .. munkatársaival, amelyekről üzenetrögzítőn hangfelvétel készült. Ennek során a X. és a XI.r. alperesek olyan kijelentéseket tettek, hogy amennyiben a cég munkatársai megakadályozzák a többségi tulajdonos bejutását, vagy azt nem segítik, a felperessel bűnrészesek lesznek. Bűnrészséggel lesznek vádolva akkor is, ha valamit kivisznek a ..-ből.

Az 1998. szeptember 9-i és szeptember 10-i taggyűlési jegyzőkönyvekre alapított változás bejegyzési kérelmet a cégbíróság 1998. szeptember 10-i hatállyal bejegyezte, annak alapján a felperes képviseleti jogosultságát törölte a cégjegyzékből és ügyvezetőként ..t jegyezte be. A Legfelsőbb Bíróság 2000. február 21-i Gf.VII.31.241/1997/7. számú határozatával a változást bejegyző végzést hatályon kívül helyezte, és megállapította, hogy az 1998. szeptember 10-i taggyűlés nem hozhatott volna határozatot, mert összehívása nem volt szabályszerű.

Az .. egy újabb szerződéssel megkapta az .. által gyártott .. márkanévű telekommunikációs termékek magyarországi képviseletének és forgalmazásának kizárólagos jogát. A .. beleegyező nyilatkozata alapján a Hírközlési Felügyelet, 1998. október 27-én az .. által gyártott hálózati végberendezésekre korábban kiadott típusengedélyeket kiterjesztette az ..-re.

Az V.r. alperes 1998. október 30-án levelet küldött a .. üzletfeleinek, amelyben közölte: „a felperessel és vállalkozásaival szemben hamarosan eljárás indul a .. eltűnt vagyonának és vagyontárgyainak felderítése érdekében”.

Az V.r. alperes feljelentése alapján 1999-ben a felperes ellen, áru hamis megjelölésének büntette miatt büntetőeljárás indult. A nyomozás során 1999. március 1-jén az V.r. alperes tanúvallomást tett. Állította, hogy a felperes .. márkanév alatt az alvállalkozóival gyártatott, az .. által kizárólagos jogosultsággal forgalmazott eredeti .. termékekhez megtévesztésig hasonló távközléstechnikai eszközöket hoz forgalomba a védjegyjogosultjának írásbeli tiltakozása ellenére.

A Budai Központi Kerületi Bíróság 2005. október 21-én jogerőre emelkedett 3.B.XI.1543/2000/82. számú ítéletével a felperest felmentette az áru hamis megjelölése büntettének vádja alól. Az ítélet rögzítette, hogy a felperes a forgalmazást jogszerűen gyakorolta. Az V.r. alperes és cége megtévesztő, lejárató hadjáratot folytattak a felperes vádlott ellen, amelynek célja a vádlotti cég megszerzése volt.

Az ..-t 2003. június 16-án, míg az ..-t 2005. július 1-jén felszámolási eljárás lefolytatását követően, hivatalból törölték a cégjegyzékből.

A felperes és a .. keresetükben személyhez fűződő joguk megsértése miatt, nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérték kötelezni az alpereseket.

Az elsőfokú bíróság 6.G.28.186/2002/95. számú ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a felperesek nem bizonyították a Pp. 164. § (1) bekezdésének megfelelően, hogy az alperesek személyhez fűződő jogaikat megsértették, illetve emiatt kár érte őket.

A másodfokú bíróság 16.Gf.40.470/2006/4. számú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit a VII. és a IX. r. alperesek vonatkozásában helybenhagyta azzal, hogy a felperest 330.000 forint részilleték megfizetésére kötelezte az állam javára. Az V., VI., X. és XI. r. alperesek vonatkozásában az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte, és ebben a körben az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. A részítélet szerint az elsőfokú bíróságnak a megismételt eljárásban azt kell vizsgálnia, hogy fennállnak-e a kártérítésnek a Ptk. 339. §-ában előírt feltételei.

A jogerős részítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet.

A Legfelsőbb Bíróság Pfv.V.22.187/2007/5. számú részítéletével a jogerős részítéletnek a felülvizsgálati kérelemmel érintett, a VII. és IX. r. alperesre vonatkozó rendelkezéseit hatályában fenntartotta. Kötelezte a felperest, hogy az adóhatóság felhívására fizessen meg az államnak 35.600 forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

A felperes a megismételt eljárásban fenntartott kereseti kérelmében az V.r. alperest 4.850.000 forint, a X.r. alperest 5.100.000 forint, a XI.r. alperest pedig 1.400.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni. Majd pontosított kereseti kérelmében az V.r. alperest 500.000 forint, a X.r. és XI.r. alpereseket egyetemlegesen 100.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésében kérte marasztalni a Ptk. 76.,78.§-a és 84. §-a alapján.

Az V.r. alperessel szemben előterjesztett keresetében arra hivatkozott, hogy az V.r. alperes 1998. október 30-án, a .. többségi tulajdonosának képviselőjeként az üzletfeleknek írt leveleiben valótlanul állította, hogy a cég vagyonának eltüntetése miatt ellene eljárás indult, ezzel 100.000 forint nem vagyoni kárt okozott a felperesnek.

Emellett az V.r. alperes valótlan tartalmú feljelentése alapján ellene, áru hamis megjelölésének büntette miatt büntetőeljárás indult, amely végül a felperes felmentésével zárult. Ez az eljárás azonban jelentős mértékben megnehezítette életét, korábbi tevékenységét abba kellett hagynia, stresszes állapotba került, a családi élete is megsínylette az eljárást. Ennek következtében 400.000 forint nem vagyoni kár érte.

A X. és XI.r. alperesekkel szemben arra alapította keresetét, hogy az 1998. szeptember 9-én tartott taggyűléssel kapcsolatban folytatott telefonbeszélgetések során a .. munkatársait arra biztatták: a kialakult vitában ne álljanak a felperes mellé. Ezzel a magatartásukkal 100.000 forint nem vagyoni kárt okoztak számára.

Az V. és a X.r. alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, mind a jogalapot, mind az összecszerűséget vitatva. A XI.r. alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A megismételt eljárás lefolytatását követően meghozott ítéletével az elsőfokú bíróság a felperesnek az V., X. és XI.r. alperesek ellen előterjesztett kereseti kérelmét elutasította, és egyben kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az V.r. alperes részére 125.000 forint, a X.r. alperes részére 321.750 forint perköltséget. Kötelezte arra is, hogy külön felhívásra a Magyar Államnak fizessen meg 455.600 forint feljegyzett eljárási illetéket.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes az V., X. és XI.r. alperesekkel szemben fennálló, a kár bekövetkeztének ténye

vonatkozásában őt terhelő bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, ezért a keresetét elutasította. Kifejtette, hogy csak a kár bekövetkezése után vizsgálhatta volna az alperesek kijelentéseinek jogellenességét, felróhatóságát, illetve a bekövetkezett kárral fennálló ok-okozati összefüggését.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel, amelyben annak megváltoztatását kérte, kereseti kérelmének megfelelően. A fellebbezési eljárásban a keresetét felemelte a megismételt eljárásban eredetileg érvényesített kártérítési összegekre.

A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az V.r. alperesnek 4.000 forint + áfa másodfokú perköltséget.

A másodfokú bíróság a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja alapján kifejtette, hogy önmagában a jogsértés megvalósulása nem alapozza meg a kártérítési igényt. A személyiségi jogaiban sértett személynek kártérítési igénye akkor megalapozott, hogy ha a jogsértő magatartás eredményeként bizonyítottan a további életminősége romlásában, elnehezedésében kimutatható hátrány éri. A felperes azonban csupán állította a bekövetkezett nem vagyoni hátrányát.

A másodfokú bíróság megállapította: a X. és XI.r. alperesekkel szemben a követelése alapjaként megjelölt az a magatartás, hogy a taggyűléssel kapcsolatban esetlegesen az ellenérdekeltek mellé álltak, nem minősül személyiségi jogsértésnek és kártérítés alapjául sem szolgálhat.

Az V.r. alperes 1998. októberi levelével kapcsolatban nem volt megállapítható, hogy a felperest 100.000 forint nem vagyoni hátrány érte.

A felperes arra sem szolgáltatott bizonyítékot, hogy az V.r. alperes feljelentésére indult büntetőeljárással összefüggésben egészségromlása, életminősége elnehezédése következett be. Nyilatkozatai, állításai nem alapozhatták meg a kártérítési igényét.

Az elsőfokú bíróság által megállapított perköltséget is helytállónak ítélte a másodfokú bíróság, ugyanis a felperes kereset leszállítása a perköltség viselés szempontjából pervesztéssel azonos következményekkel jár, ezért az eredeti keresetben érvényesíteni kívánt követelést kellett figyelembe venni.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését, és az V.r. alperes 4.850.000 forint, a X.r. alperes 5.100.000 forint, a XI.r. alperes 1.400.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését kérte. Előadta, hogy mivel a jogerős ítélet az állam

részére fizetendő eljárási illeték és az alperesek részére megfizetendő perköltség megállapításakor az eredeti keresetben megjelölt összegeket vette alapul, figyelmen kívül hagyta a leszállított kereseti kérelmet, ezért jelöli meg a kereseti kérelme összecszerűségét az eredeti összegben. Emellett hivatkozott arra, hogy az elmúlt időszakban személyes sorsa is rosszabbodott, időközben nyugdíjas lett. Nyugdíja szolgálati idejébe és összegének megállapításába nem számították be a céggel kapcsolatos ügy miatt eltelt éveket.

Felülvizsgálati kérelmének érvelése szerint jogszabálysértő az az álláspont, hogy a felperes által okirattal bizonyított tényt egyéb bizonyítékkal is a felperesnek kell alátámasztania a nem vagyoni kártérítési igény előterjesztésekor, illetve hogy előbb a vagyoni kárt vagy joghátrányt kell a felperesnek bizonyítania, és ezt követően vizsgálhatja az alperes jogellenes magatartását. Jogszabálysértőnek tartotta a Pp. 163. § (3) bekezdése szerinti köztudomásúnak ismert tények valószínű elfogadásának figyelmen kívül hagyását. Hivatkozott az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI.1.) AB határozatában foglaltakra. Álláspontja szerint a jogerős ítélet nem vizsgálta és nem mérlegelte nem vagyoni kártérítés iránti igényét. Kifejtette, hogy egy nyereséges Kft. ügyvezető igazgatója és részbeni tulajdonosa volt. Az alperesek azonban tönkretették a Kft-t. Az V.r. alperes azzal, hogy bűncselekmény elkövetésével vádolta, és emiatt 6 évig ártatlanul büntetőeljárás hatálya alatt állt, lejáratozó hadjáratot indított ellene megrendelőinél, a cégbíróságot valótlán adatokkal megtévesztve ügyvezetői tisztségétől megfosztotta, egész életére kihatóan meghatározó sérelmet okozott számára. Ezt azonban az ügyben eljáró bíróságok nem vizsgálták.

Megállapítható tény, hogy az V.r. alperes valótlán adatközlésének eredményeként a cégbíróság megszüntette ügyvezetői tisztségét. Mindezek miatt éveken keresztül állandó stresszben élt. Hivatkozott több olyan döntésre, amelyben a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján, köztudomású tényként elfogadták a bíróságok az érintett fél által elszenvedett joghátrányt.

Az V. r. alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A X., XI. r. alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A felperes keresetében a Ptk. 76. és 78. §-ában szabályozott személyhez fűződő jogának megsértése miatt a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja alapján kérte nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezni az alpereseket.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja értelmében akit személyhez fűződő jogában megsértenek, az eset körülményeihez képest kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint. E rendelkezés alapján személyhez fűződő jog megsértése esetén nem vagyoni kártérítés megítélésére a kártérítési felelősség általános szabályai szerint kerülhet sor.

A Ptk. 339. § (1) bekezdése kimondja: aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. A Ptk. 355. § (4) bekezdése alapján kártérítés címén - egyebek mellett -, azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

Mindezek alapján tehát a nem vagyoni kártérítés megítéléséhez vizsgálni kell a jogellenes magatartás, a kár és az okozati összefüggés fennállását.

A személyhez fűződő jog megsértése önmagában nem teszi lehetővé a nem vagyoni kártérítés megállapítását. Ugyanis a kártérítés fenti rendelkezései szerint hátrány hiányában a jogellenes magatartás kárfelelősséget nem alapoz meg. Ezért a bíróság az igényt érvényesítő által bizonyított hátrányhoz mérten állapítja meg a kártérítés összegét.

Amennyiben tehát a sérelmet szenvedett fél személyhez fűződő jogát megsértették, azonban az emiatt őt ért hátrányt nem bizonyítja, a jogsértő nem vagyoni kártérítés megfizetésére az esetleges jogsértéstől függetlenül nem kötelezhető.

A Pp. 164. § (1) bekezdésének megfelelően a nem vagyoni kártérítés törvényi feltételeinek fennállását az igényt érvényesítőnek kell bizonyítania (EBH 2006/1398., EBH 2000/302., Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.22.162/2009/4., Pfv.IV.21.072/2007/4.).

A felperes azonban nem kívánta igazolni az alperesek jogsértő magatartása miatt őt ért hátrányt, eltérő jogi álláspontja folytán azt nem tartotta szükségesnek.

A felperes felülvizsgálati kérelmében helytállóan hivatkozott arra, hogy nem vagyoni kártérítés iránti igény esetén a Pp. 163. § (3) bekezdése szerint köztudomású tényként is figyelembe vehetőek az adott jogsértés miatt bekövetkezett hátrányok.

A felperes hátrányait a büntetőeljárás elhúzódásában, vállalkozásában és családi életében bekövetkezett hátrányokban nevesítette.

A X., XI. r. alperes telefonbeszélgetéseivel kapcsolatban a jogerős ítélet helytállóan állapította meg, hogy azok tartalma nem volt alkalmas a felperes személyhez fűződő jogának megsértésére. A kijelentések ugyanis valótlan tényállítást nem tartalmaznak, így a felperes jóhírnevét nem sértik. Véleménynyilvánításként pedig indokolatlanul megalázó, bántó, lealacsonyító kifejezés hiányában

nem valósították meg a Ptk. 76. §-ában védelmezett becsület és emberi méltóság megsértését.

Az V. r. alperes által tett büntető feljelentés szintén nem ad alapot személyhez fűződő jogsértés miatti nem vagyoni kártérítésre. A Legfelsőbb Bíróság e tárgyban hozott határozatai (Pfv.IV.20.863/1999/4., Pfv.IV.20.087/2005/7., Pfv.IV.21.534/2007/11., Pfv.IV.21.922/2010/10.) szerint önmagában az a körülmény, hogy az V. r. alperes a fennálló alapos gyanú miatt büntető feljelentést tett a felperessel szemben, majd annak alapján a nyomozó hatóság a nyomozást lefolytatta és az ügyészség vádat emelt, nem alapozza meg a személyhez fűződő jog megsértését, még abban az esetben sem, ha a bíróság a büntetőeljárás során a felperest az ellene felhozott vád alól felmentette. Ugyanis csak a megindult büntetőeljárásban dönthető el, hogy az érintett személy elkövette-e a terhére rótt cselekményt vagy sem (EBH.2002/624.). Csak abban az esetben állapítható meg a jogsérelem, ha az V. r. alperes a feljelentés és büntetőeljárás folyamán minden ténybeli alapot nélkülöző magatartást tanúsított. Jelen esetben azonban ez nem volt megállapítható.

A perbeli esetben tény, hogy az V.r. alperes áru hamis megjelölésének büntette miatt tett feljelentést a felperes ellen. Eszerint a .. 1997. óta gyárt nagy mennyiségű .. védjeggyel ellátott termékeket, amivel jelentős kárt okoz a kizárólagos forgalmazó ..-nek.

A feljelentés alapján a nyomozó hatóság lefolytatta a nyomozást, az ügyészség pedig vádat emelt. A vádindítvány szerint a felperes által forgalmazott távközlés-technikai termékek a megtévesztésig hasonlítanak az eredeti termékekre, azonban gyengébb minőségűek. A Gazdasági Versenyhivatal nyilatkozata szerint a kizárólagos forgalmazó az .. A feljelentés tehát a rendelkezésre álló adatokon nyugodott, ténybelileg nem volt nyilvánvalóan alaptalan.

Az V. r. alperesnek a cselekmény minősítésére vonatkozó álláspontja pedig olyan jogi vélemény, ami nem tartalmaz durván sértő, indokolatlanul bántó, megalázó közlést, és akkor sem jogsértő, ha esetleg jogilag téves.

Jogsértés hiányában a felperes ezen tényállásokra alapított nem vagyoni kártérítési igénye tehát megalapozatlan.

Megállapítható volt ugyanakkor, hogy az V. r. alperes üzleti partnereknek írt levele, mely szerint „a felperessel és vállalkozásaival szemben hamarosan eljárás indul a .. eltűnt vagyonának és vagyontárgyainak felderítése érdekében”, a személyhez fűződő jog megsértésére alkalmas lehet. Azonban a felperes perben érvényesített nem vagyoni kártérítésként olyan hátrányok bekövetkezését nevesítette, amelyek kizárólag a büntető eljárás megindításával és lefolytatásával állnak okozati összefüggésben.

Olyan konkrét hátrányt köztudomású tényként sem jelölt meg, ami ezzel a jogsértéssel okozati összefüggésben érte.

Mindezekre tekintettel a jogerős ítélet ebben a keresetben is jogszabálysértés nélkül utasította el a felperes nem vagyoni kártérítés iránti igényét.

A fentiek alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta, és a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése szerint kötelezte a pervesztes felperest az V. r. alperes képviselőjével felmerült és a kifejtett ügyvédi munkára tekintettel megállapított felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. A felperes a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint köteles a felülvizsgálati eljárási illeték megtérítésére.

Budapest, 2011. május 18.

Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, Böszörményiné dr. Kovács Katalin sk. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna sk. bíró

A kiadmány hitelül:

Vné

tisztviselő